

Izhaja

vsako sredo in vsak petek.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiló koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garnfond-vrste vsakokrat.

Leto XXX.

Celovec, 2. rožnika 1911.

Št. 27.

Slovenski volilci!

Nemškonacionalna stranka Vas hoče z lažmi in hinavščino oropati edinega Vašega mandata!

Nemški nacionalci so nas koroške Slovence najprej ogoljufali za mandate, da imamo samo enega namesto treh, in sedaj hočejo Vas, slovenski volilci, nemško-nacionalni ljudski sleparji oropati še tega edinega slovenskega mandata na Koroškem! In ta zloben namen hočejo doseči z zadnjim pripomočkom — z lažmi in hinavščino!

Kakor bikardeča cunjca, tako razdraži vsakega nemškega nacionalca vsaka slovenska beseda, vsaka slovenska črka. V volilnem boju pa jim je celo slovenska beseda dobra, če le služi njihovu namenu. Zato govori nemško-nacionalni kandidat, nemškutar in uradnik Schumy, po shodih slovenski, in med ljudstvo so raztrosili na tisoče in tisoče — slovenskih plakatov. Že to dokazuje vso hinavščino nemško-nacionalne stranke.

Kakor je hinavska nemško-nacionalna stranka, ravnotako hinavska je kandidatura nemškega nacionalca Schumyja!

1. Schumy se predstavlja volilcem kot kmečki kandidat, v resnici pa je kandidat nemško-nacionalnih uradnikov ali peomtarjev in nemško-nacionalne gospode. Zato je Schumy povsod, kjer zboruje, obdan od nemško-nacionalnih purgarjev, učiteljev in škričev. Vsi ti gospodje so kar čez noč začeli govoriti slovenski in se celo izdajajo za Slovence. Grda hinavščina! Niti eden teh ljudi se pri ljudskem štetju ni dal vpisati za Slovenca.

2. Ker imajo nemški nacionalci s Schumyjem vred veliko masla na glavi in jih ljudstvo predobro pozna, je šel Schumy na lov na slovenske glasove z lažmi, obrekovanjem, zavijanjem in podtikanjem, njegovi bratci pa s surovo silo in celo s pestmi. Schumy je spisal letak, ki ga je dal tiskati v protestantski »štajercerški« tiskarni v Ptuj in ki ga je objavil tudi v najgršem listu, v »Štajercu«, katerega niti na Ogrsko ne smejo več pošiljati, in v luterovskih »Freie Stimmen« v nemški prestavi.

3. Schumy pravi: Če »Mir« piše resnico, bi jo lahko tudi na Koroškem pisal. Mi pa pravimo: Če »Mir« piše neresnico, ga Schumy tudi v Ljubljani lahko toži in bo našel pravico. Ker Mohorjeva tiskarna zaradi natiskovanja družbenih knjig ravno sedaj ni v stanu, »Mir« dvakrat na teden tiskati, zato se »Mir« sedaj tiska v Ljubljani. Tožite ga, gosp. Schumy, če je o Vas pisal neresnico!

4. Schumy taji, da je hotel najprej v velikovškem okraju kandidirati in da so ga razumni nemški kmetje kratkomalo odklonili. Res pa je, da je Schumy že vsa zadnja leta s svojim slepilnim agrarizmom in s svojimi piškavimi »Bauernvereini« v velikovškem okraju pripravljaj tla za svojo kandidaturu in da mu je ta izpodletela samo zaradi tega, ker so ga na zaupnem shodu nemških nacionalcev v Mostiču dne 20. aprila tega leta odklonili. Neki nemški zaupnik se je na tem shodu izrazil, da med Nemci Schumy še treh glasov ne dobi. In sedaj pravi Schumy, da je on kandidaturo od-

klonil! Kislo grozdje! Kar pa je bilo za nemške kmete preslabo, to naj bo dobro za slovenske volilce! Tako spoštujejo Schumy-jevi politični prijatelji slovensko ljudstvo. Schumyjeva kandidatura je žaljenje narodne časti slovenskih volilcev! Kar so Nemci med pomije vrgli, naj v njihovem koritu obleži!

5. Schumy taji, da bi bil po milosti bivšega političnega društva postal potovalni učitelj za koroške Slovence, in pravi, da ga je nastavila kmetijska družba. Schumy s tem nesramno zavija! Poljedelsko ministrstvo je prošnji političnega društva za slovenskega potovalnega učitelja z dne 9. avgusta l. 1892., št. 10.950, ugodilo in v ta namen kmetijski družbi obljubilo 1400 K letne podpore pod pogojem, da nastavi družba potovalnega učitelja za Slovence, ki mora biti slovenskega jezika popolnoma zmožen. Brez političnega društva bi torej te službe, ki jo sedaj opravlja med Slovenci Schumy, sploh ne bilo. Ali ni torej Schumy dobil svojo mastno službo po prizadevanju »slovensko-klerikalne stranke«, kateri sedaj v zahvalo v javnosti v obraz pljuje? Seveda se ta poštenjak sramuje izdajstva svojega rodu in zategadelj hoče celo to utajiti, kar imamo črno na belem. Schumy in Linhart si lahko podasta roke, sta drug drugega vredna!

6. Schumy bi rad veljal za vzornega gospodarja. »Mir« pa je razkril njegovo slabo gospodarstvo v njegovem »Lagerhausu« v Velikovcu. Zato hočeta Schumy in Linhart, ki ni človek čistih rok, iz svojih kož skočiti. Pa vendar je le vse res! Še falzificirane bilance Schumyjevega »Lagerhaus« nič ne pomagajo! Potem pa se Schumy še drzne napadati zares vzorno in prekorsno slovensko zadrugo v Sinčivasi. To je že skrajna nesramnost od tega plačnega hujskača! Pravi, da ta zadruga tako slabo gospodari, da jo je morala vlada že večkrat podpirati. Schumy tukaj špekulira na nevednost štajercijanskih backov. Kajti znano je, da vlada podpira samo vzorne zadruge. Rayno zaraditega, ker tako dobro gospodari, je dobila slovenska zadruga v Sinčivasi zadnja leta izdatno podporo od centralne vlade na Dunaju. In da bo Schumyja srce še bolj bolelo, mu povemo, da je te podpore izposloval g. poslanec Grafenauer. Schumy pa, ki je za svoj »Trutzlagerhaus« v Velikovcu tudi prosil na Dunaju podpore, je namesto penezov dobil samo dolg nos. Kdo torej bolje gospodari?

Schumyjev »Lagerhaus« bi se bil že zdavna polomil, če bi ga ne bili nemški nacionalci z denarjem davkoplačevalcev pokoncu držali.

Schumy je v Črni sam priznal, da dobi njegov »Lagerhaus« 4000 K na leto od dežele.

Nesramna laž je tudi, da zadruga v Sinčivasi ne polaga računov. Schumy dobro ve, da zadruga v Sinčivasi objavlja vsako leto svoj račun v »Miru«; torej Schumy vedoma govori neresnico, ko pravi, ta zadruga ne polaga računov.

7. Schumy taji slabe uspehe svoje zimske kmetijske šole v Velikovcu. Toda sam nemški nacionalec dr. Waldner je lani v deželnem zboru priznal, da s to Schumyjevo šolo ne gre naprej in da se dotedaj za to šolo še noben učenec ni zglasil. Pozneje sta se priglasila cela dva. To je bila vsa Schumyjeva znamenita kmetijska šola v Velikovcu!

8. Schumyja neskončno jezi, ker mu je »Mir« dokazal, da je kupljen. Ali ga je ku-

pila vlada, ali nemški nacionalci, to je vseeno. »Mir« tudi ni pisal, da ga je ravno vlada kupila, ampak kupili so ga nemški nacionalci in že naprej z zlatim krogcem plačali za njegove hujskarije med mirnimi Slovenci. Že dosedaj je imel Schumy 5000 kron letne plače, sedaj bo dobil še par tisočakov več na leto. Povrh pa dobiva še vsa pota plačana. V Možici je sicer najprej lagal, da zastonj hodi okoli, potem pa je moral priznati, da dobi za to 2000 kron na leto. Schumyjeva agrarna ljubezen sedi torej v njegovem žepu!

9. Schumy bi rad Grafenauerju podteknil laž. Grafenauer je namreč na nekaterih shodih razkril ta grozen škandal, da koroška dežela daje za popravo svinjakov, gnojišč in živinskih hlevov za celo deželo samo 2000 K, kar je toliko kakor nič; na drugi strani pa plačuje samo za komisijo za licenciranje bikov 12.000 K na leto. Schumyju je vse to dobro znano. Kljub temu pa se predrzne stvar tako zavijati, kakor da bi bil Grafenauer rekel, da znaša podpora kmetijske družbe za svinjake, gnojišča in živinske hleve 2000 K, stroški komisije za ogledovanje teh svinjakov, gnojišč in živinskih hlevov, pa 12.000 K. Tako nesramno zna Schumy zavijati. Kar pa govori Schumy o subvenciji od strani kmetijske družbe, je pa čisto druga stvar, o kateri Grafenauer niti govoril ni. Grafenauer je govoril samo o deželi in ne o kmetijski družbi, in kar je govoril, je vse gola resnica! Če kmetijska družba tudi za slovenske kraje kaj stori, to ni nobena njena zasluga, pa tudi Schumyjeva ne, ampak to je dolžnost kmetijske družbe, ki dobiva za to velikanske podpore iz denarjev vseh davkoplačevalcev, tudi slovenskih!

10. Schumy očita Grafenauerju, da je mnogo obljubil, pa ničesar izpolnil. Katere obljube pa so nemški nacionalni poslanci izpolnili? Niti ene ne! Kar je Schumyjeva stranka v 40 letih zagrešila, tega Grafenauer seveda v štirih letih ni mogel popraviti. Grafenauer se je na Dunaju za vse potegoval, za kar je prej obljubil potegovati se, kakor za dveletno vojaško službo, za varovanje za starost, za davek na bogatine, za pravo ureditev davkov, za kmete in delavce itd. Če pa se to še ni izpolnilo, ni kriv Grafenauer, ampak Schumyjeva stranka, oziroma vladna večina, ki teh zahtev ni hotela sprejeti. Grafenauer tudi ni obetal, da bo vse to tudi dosegel, ampak obetal je, da se bo pošteno za vse to potegoval, in to obljubo je tudi kot mož pošteno držal. Farbanje volilcev in grda hinavščina pa je, če sedaj Schumy vse te reči obljubuje, ki jih je njegova stranka v državnem zboru že zavrgla.

Marsikaj pa je Grafenauer kljub nasprotovanju Schumyjeve stranke tudi dosegel, tako na primer tistih 50.000 K ob času suše pred tremi leti. Sicer se je hotel pozneje Schumyjev bratec, velikovski prajer Nagele s tem uspehom šopiriti, toda Grafenauer mu je zamašil temeljito usta in mu dokazal, da je Nagele šele za Grafenauerjem pričapljal in Grafenauerjev predlog kratkomalo prepisal. Sama pa se Nagele in Schumy na potrebe kmetov nista spomnila.

11. Schumyjeva kompanija se bo še v lažeh utopila. V njihovih lažeh pa se kaže tudi vsa zabitost in neumnost te stranke. Kje so neki tisti norci, ki bi verjeli, da je Grafenauer nahujskal Srbijo na vojsko proti Avstriji? Schumyjevi telički morda verjamejo to oslarijo, preneumna je pa ta budalost razumnim slovenskim volilcem.

Tako mogočen Grafenauer vendar še ni, da bi mogel eno državo na drugo nahujskati.

12. Nekateri Schumyjevci, ki so za »Narrenhaus« zrel, se celo lažejo, da Grafenauer ne sme biti pri nobeni seji državnega zbora in da mora plačati velikanske vsote, da sme govoriti. Pustne seme, ki to govorijo, in pustni norci, ki kaj takega verjamejo, Schumy pa pustni kralj, ki ga sram ni, v taki družbi **slepomišiti** po slovenski zemlji!

13. Še **dr. Šusteršiča** vlačijo na dan in pravijo, da ga cesar trikrat ni hotel potrditi za ljubljanskega župana. V resnici pa dr. Šusteršič še nikdar v svojem življenju ni bil v občinski svet ljubljanski izvoljen, ker je bila ljubljanska občina do današnjega dne v liberalnih rokah; pač pa je ravno dr. Šusteršiča kot načelnika »Slovenskega kluba«, katerega član je bil tudi Grafenauer, šele pred par meseci **sam presvetli cesar** na dvorni pojedini tako **počastil**, kakor še nobenega drugega poslanca, ker ga je izmed vseh poslancev **njega edinega nagovoril** in se zelo dolgo z njim razgovarjal. Nemci so bili vsled tega strašno poparjeni, in ves svet je govoril in pisal o tem velikem počestjenju dr. Šusteršiča.

Slovenski volilci! Ostanite značajni!

Poženite 13. junija na dan volitve od dežele plačanega uradnika, našemljenega agrarca in javnega lažnika, potovalnega učitelja Schumyja nazaj v šolo v Velikovec!

Pokažite, kaj zasluži izdajalec slovenskega naroda!

Tedaj se lahko maščujete za vse krivice nad nemškonalno stranko, ki je slovenskemu kmetu in delavcu nad vse sovražna!

Odgovorite na vse grde laži s tem, da oddaste glasove za izkušenega in značajnega svojega dosedanega zastopnika in zapišete na glasovnice:

Franc Grafenauer,
deželni poslanec.

Volilno gibanje.

1. V mestu Celovec:

Alozij Terček,

knjižgoz v Celovcu.

Slovenci, volite Slovence!

Nemci naj volijo Nemca!

Noben zaveden Slovenec se volitve ne bo vzdržal!

Pokažimo, koliko nas je!

2. Celovška okolica:

Valentin Podgorc,

tajnik »Mohorjeve družbe«.

Radiše. Preteklo nedeljo dne 28. maja t. l. po sveti maši je imel msgr. Podgorc volilno zborovanje pri nas ob precejšnji udeležbi naših in nasprotnikov. Loči nas od nemških liberalcev sveta naša vera in narodnost, tako, da pošten slovenski kmet in delavec nikdar ne moreta voliti pristaša nam sovražne nemškutarsko-liberalne stranke. Pojasnil je tudi na široko znane zmešnjave pri celovski »Centralni kasi«. Našel je od naših, kakor tudi od nasprotnikov občno priznanje in pritrjevanje, zato je bila njegova kandidatura tudi soglasno sprejeta. Volilci katoliške slovenske ljudske stranke, pokažite svojo hvaležnost do msgr. Podgorca na dan volitve dne 13. junija z glasovnico v roki!

Kotmhravas. (»Ta sladki« v Volilni vasi.) Naš somišljenik nam poroča: Ker sem imel v nedeljo dne 28. maja ravno neki opravek v Volilni vasi, sem se udeležil tudi Lučovnikovega shoda. Iz radovednosti sem šel poslušati žihpoljskega kandidata. Pa sem se zelo varal! Za nevedne ljudi govori prikupljivo, pameten človek se mu mora pa smejeti. Kaj vse mož obeta volilec! Vidi se, da farba volilce. Saj en sam poslanec ne more obljuditi, da bo kaj dosegel za volilce, ker ne ve, kaj bodo rekli drugi poslanci, ki jih je vseh 516. Sicer pa Lučovnik menda vendar ne bo postal poslanec. Govoril je o razpustu državnega zbora in socialdemokratih. Njegov najboljši šlager je, da »pauri moramo skup držati«. Kaka hinavščina. Ta sladki, ki s tem lovi slovenske glasove, pa drži le s celovško nemško-na-

cionalno gospodo. Govoril je — slovensko, zabavljal pa čez Kranjce, o katerih naprednem življenju se mu še sanja ne. Rekel je, da se mora povsod na višjih krajih nemško govoriti. Seveda tak nemčur, kakor je on, že ne bi hotel govoriti na višjih mestih slovensko. Pravil je, da se mora »to štritanje za špraho dol pripraviti«. Neki delavec je tu naredil medklic: Kdo pa bo to naredil, Vi že ne! Bučen smeh! Povedal pa ni, da delajo med nami narodni prepri ravno Lučovnikovi pristaši, nemško-nacionalni učitelji itd. Čez našega kandidata, gospoda Podgorca, se ni upal kaj posebnega govoriti, trdil je le, da je gospod Podgorc od kandidature odstopil, češ da je bral v nekem listu, da kandidira neki Lackner. Vidiš ga, tička, kako zna ljudi farbat. Navzočih volilcev je bilo kakih 14, skoro sami naši; njegovo marnje je bilo zaman, čeravno je govoril slovensko. Tudi ni imel pravega shoda, ampak je brez otvoritve shoda in brez vsakega predsednika začel navzočim govoriti. Jaz se njegovim sladkim besedam že ne dam ujeti!

Bilčovs. (Lučovnik na lovu glasov.) Dne 28. maja je priromal kandidat nemškonalne stranke, žihpoljski župan Jakob Lučovnik v Bilčovs in imel volilni shod, ki je bil od obeh strank dobro obiskan. Predsednik tega shoda je bil bivši, dolgoletni župan Jakopič, nekdanj naš pristaš, zdaj pa ne več. Predsednik se zahvali za to čast (!) in da besedo kandidatu Lučovniku, kateri tako-le začne: »Prelub' moj' volivc! Na shodu zaupnikov koroških kmetov (bili so pa le nemški škriči in nekaj Herrnpaurov) so mene za kandidata gor postavili za državni zbor. Sem se branu, kar se je davo, pa so me le prisilili, da sem to kandidaturu prevzel. Kot kandidat pridem dons k vam, da se bomo o paverškeh potrebah pogovrli.« Vsebina njegovega govora, katerega je napisanega s seboj prinesel in bral, je bila: Nam pauram se svabo godi, ker prejav v kup držemo. Prišel je v teku svojega branja na vse mogoče in govoril tako sladko in zmedeno, da je vsem nemčurjem in omahljivcem možgane zmešal in srce omamil, da so mu k sklepu branja navdušeno pritrjevali in si ga v srcih že izvolili. Uganka je vsem krščanskim slovenskim volilcem, da ta mož, Lučovnik, rojen katoličan in Slovenec, kandidira na program nemško-nacionalne stranke, katera je znana kot kmetom skrajno sovražna in škodljiva, posebno slovenskim kmetom! Toliko let že komandirajo nemško-nacionalci v koroški deželi, pa vendar se kmetom vedno slabše godi! Kako to? Zakaj pa se ti ljudje ne usmiliijo kmeta, zakaj mu ne pomagajo, če imajo res tako veliko ljubezen do kmeta v srcu, ko vendar vidijo, koliko kmet trpi in kako močno hira kmetski stan? Že vemo, kam pes taci moli! Zdej ob času volitev se sladkajo in vse mogoče obljubujejo, ker se za svoj komando v deželi bojijo; zdaj hodi jo okrog in se prilizujejo volilec, po volitvipa jim je kmet in njegove potrebe deveta briga, nič več ga ne poznajo, nič več ga ne vidijo! Kdaj neki bo prišel tisti čas, ko bodo kmetje to hinavsko počenjanje spoznali in nemškim nacionalcem hrbet obrnili? Ali ni bolj pametno, če slovenski kmet in sploh vsak volilec z našo krščansko slovensko stranko voli, katera kandidira splošnoznane, ravno v gospodarskih potrebah in zadevah zelo sposobnega gospoda Podgorca? Da Lučovnik ni mož, kateremu bi mogli zaupati in naše slovenske glasove dati, je čisto jasno, saj je tukaj na shodu samo za nemštvo govoril in navduševal. Nemštvo mora zavladati vsepovsod, nemški jezik mora biti, oziroma postati državni, uradni in armadni jezik, ker le Nemci so kulturni, to je izobražen narod. Po ljudskih šolah se mora nemščino bolj podučevati, da bodo vsi ljudje nemško znali in srečni postali. Rekel je ta mož celo, da se ima vsak nemščini zahvaliti, če ima boljše službo in boljši kruh! Veste kaj, očka Lučovnik, ne nemščini, ampak Bogu se imamo zahvaliti, ker je Slovincem dal bistre glave, da se lahko učimo, kar je nam koristno, tudi nemščino, katere se poslužujemo, kedar je resnično potreba. Skoro da mož ni bleknil: Brez nemščine se nihče ne more zveličati! K besedi se je oglasil tudi nadučitelj **Sames** in govoril nemško s pripombo, da

mu slovenščina ne teče gladko in ga itak večina nemško razume. Slabo izpričevalo za vas, g. nadučitelj, pa saj ste si ga sami dali! Kaj je govoril? O klerikalcih, kaj baroš! Saj učitelji družega ne znajo in ne vedo! Klerikalci hujskajo, klerikalci hecajo, klerikalci šimfajo, klerikalci delajo ta narodni prepri in se potegujejo za višje in boljše službe. Danes pa ste slišali moža naprednjaka, kako lepo in zastopno je govoril brez vsakega osebnega napada! Oho! gosp. Sames! Ali niste nič slišali, kako je Lučovnik slovenske duhovnike napadal in rekel, da so duhovniki vseh žalostnih razmer na Koroškem vzrok, vzrok tudi mnogih verskih odpadov in da prej ne bo »fletno« v deželi, dokler duhovnikov ne bodo čisto v cerkev potisnili, kar Lučovnik od novega gospoda knezoškofa pričakuje! Ja, ja, vedno stara fraza, če se Slovenec za svoje pravice poteguje, je hecar; Nemcem se pa treba ni, ker jih je že preveč imajo! »Vera je v nevarnosti,« je rekel, »s tem agitirajo klerikalci«. O ne, vera ni v nevarnosti, so se že hujši v njo zaganjali, kakor nemški nacionalni, a nihče je ni mogel iztrebiti! Ne, ne, vera ni v nevarnosti, ampak tisti ljudje, ki nemškonalcem vse verjamejo, ti so v nevarnosti, da postanejo njim enaki, kar se žalibože vedno bolj opazuje. Saj ima nemškonalna stranka v svojih vrstah može, ki zagovarjajo in se potegujejo za brezversko šolo, za prosti zakon in za ločitev cerkve od države. Ja, po portugalsko hočejo govoriti tudi pri nas, namreč: duhovnike izgnati ali pomoriti, cerkve in samostane oropati in tako imeti prosto pot, da bi po svojem vladali in koroško deželo ukončali. Kdor hoče sam sebi dobro, tako pravi učitelj nazadnje, naj voli Lučovnika. Sames je pač najslabše priporočilo za Lučovnika. Mi pa pravimo: Kdor je naš po rodu in srcu, bo na dan volitve oddal svoj glas za našega kandidata, g. Podgorca! — Na shod se je prikradel tudi neki socij iz Podgorja, katerega so pa tako zdelali, da je bil ves zbehan in je pobit odkuril nazaj v Podgorje. Shoda se je udeležil tudi celovski mestni svetnik Achatz, ki ima tukaj lov v najemu, kateri pa bolj Slovence lovi za svojo stranko, kakor pa divjačino za svojo kuhinjo! No, pa srečno!

3. Sodni okraji Borovlje, Dobrlavaš, Železna Kapla in Pliberk:

Franc Grafenauer,
deželni poslanec.

Sveče v Rožu. Volilni shod Slovenske Ljudske Stranke v nedeljo, 28. m. m. dopoldne pri Adamu, je bil zelo dobro obiskan. Na shod je prišlo več domačih in tujih socialnih demokratov, ki bi bili radi shod razbili, pa se jim seveda ni posrečilo. Tudi par nacelnov je bilo, ki so pa bili po stari navadi na našem shodu tihi. Ker javno ne morejo in si ne upajo ugovarjati, zato bodo pa tembolj zahrbtno rili in lagali čez našo stranko. Za predsednika je bil izvoljen g. dr. Rožič, ki je potem v svojem govoru pojasnil prave vzroke razpusta državnega zbora in stališče posameznih strank v državnem zboru. Nato je govoril o nekaterih točkah gospodarskega programa slovenske stranke. Socialne demokrate, ki so delali uprav neumne medklice, da so se jim drugi volilci bučno smejali, je na splošno veselost sijajno zavračal. K besedi se je oglasil tudi socij **Hren**, ki je govoril nemški. Zatrjeval je, da ni zoper Slovence, pač pa proti bojnim ladjam. Dobro sta mu odgovarjala g. dr. Rožič in Smodej. Veliko zabave je napravil poslušalcem neki Kropivnik, ki je venomer delal medklice, ko pa mu je g. dr. Rožič parkrat podelil besedo, pa ni vedel kaj povedati. Najbolj se je pa blamiral neki **Katman**, ki je govoril strašne oslarije. Bog ve, kje jih je pobral. Sociji so začeli strašno vpiti, meneč shod razbiti. Med tem vpitjem je začel govoriti g. **Smodej**, ki je odgovarjal na laži socijev, da Grafenauer ni v državnem zboru nič delal. Dokazal je, da se je Grafenauer potegoval za narodne in gospodarske interese koroških Slovincov. Ko je pokazal stenografične zapiske iz državnega zbora, so bili sociji za nekaj časa panani. Pokazal je nemško-nacionalno stranko v pravi luči in razkril vso lažljivost Šumijevega plakata, ki je ležal na mizi. Ci-

sto ponižani pa so bili socialni demokratje, ko je konečno odgovoril na njihove večne medklke, da je Grafenauer štrajkovce na Bistrici izdal Faustu. Govornik je dokazal, da je Faust snedel svojo dano besedo, da ni govoril resnice in da so nasprotniki porabili to priliko, da bi z lažmi odvrnili slovensko delavstvo od slovenske stranke. Na te jasne dokaze so socialni demokrati molčali. Govornikoma so pristaši slovenske stranke, ki so bili v velikanski večini, pazno sledili in njunim izvajanjem burno pritrjevali. — Popoldne je bil volilni shod pri Gašperju v Podsinijski, na katerem je bilo kakih 120 slovenskih pristašev. Predsedoval je g. Tomaž Lapuš. Nasprotnikov ni bilo, tudi socijev ne, ki jim je že nekaj dni prej minilo vse veselje do Podsinijski. Njihov shod so namreč nekaj dni prej naši pristaši prav osmešili, da jo je Sitar kar hitro odkuril. Volilci so navdušeno pritrjevali govornikoma gg. Smodeju in dr. Rožiču in obljubili, da zastavijo vse svoje moči za slovenskega kandidata Franceta Grafenauerja.

Slov. Plajberk. Dne 28. majnika t. l. obiskal nas je naš kandidat Franc Grafenauer ter nam poročal o delovanju državnega zbora v teku zadnjih štirih let. Njegovim poljudnim izvajanjem so sledili v precejšnjem številu zbrani volilci z zanimanjem. Na predlog dr. Jesenka se je izrekla našemu kandidatu soglasno zaupnica in zahvala za njegovo dosedanje delovanje. H koncu so potožili nekateri kmetje-volilci kandidatu svoje težave, ki jih imajo z grajščaki radi paše in stelje. Kandidat je obljubil, da se bode za zadevo zanimal.

Podljubelj. Na volilni shod dne 28. majnika t. l., na katerem je poročal naš kandidat gospod France Grafenauer, je prišlo precej socialnih demokratov, ki so pod spretim vodstvom predsednika č. gospoda Arnušarja moralni prav mirno poslušati Grafenauerjevo izvajanje. Vodja socijev, g. Sorgo, je skušal sicer nekatere točke govornika ovreči, oziroma dokazati, da je gospod kandidat, ker je prijatelj kmeta, nasprotnik zborovanja č. g. Arnušar in pa dr. Jesenko so delavcem natanko razložili, da si kmet in delavec nista in ne smeta biti sovražnika, ampak da morata ravno ta dva sloja skupno delovati na to, da se streta veliki kapital in pa špekulantstvo, ki povzročujeta draginjo. Delavci so na slednje uvideli, da ne dela kmet draginje, da pa ima kmet ravno tako pravico braniti se zoper previsoke cene raznih kmetijskih potrebščin, kakor delavec. Če mora kmet obleko, orodje itd. dražje plačevati, je pač naravno, da tudi on svoje pridelke nekoliko podraži; sicer pride v par letih najboljši kmet na kant. Na slednje se izreče gospodu kandidatu zaupnica in se ga naprosi, da v dosedanjem smislu zastopa svoje volilce. Pri protiglasovanju sta vzdignila od približno 15 navzočih socijev samo dva roko, kar dokazuje, da delavci sami uvidevajo, da je gospod Grafenauer poslanec na svojem mestu.

Sinčavas. (Volilni shod socialdemokratov), ki se je vršil tukaj minulo nedeljo, je bil obiskan od kakih 40 volilcev, večinoma železničarjev. Navzočih je bilo tudi nekaj kmetov. Strankin kandidat je v svojem govoru razkril rane sedanjega vladnega sistema, zlasti vedno težje breme raznih davkov in naklad. Prav! A pozabil je povedati, kdo da je vzrok temu neznosnemu zlu, ki tare posebno nižje sloben drug, kakor stranka večine državnega zbora, posebno razne nemške svobodniščne stranke, ki vladajo Avstriji že od početka njenega ustavnega življenja. To bi moral torej g. Sitter poslušalцем povedati, če bi bil hotel biti odkritosrčen in dosleden in bi moral potem iz tega izvajati tudi pokor skrb za uničenje teh strank pri prihodnjih volitvah. Ker pa tega ni povedal, ga seveda ni bilo prav g. kandidatu. In zakaj tega ni povedal? Brezdvomno zato, ker hoče socialnodemokratska stranka pri mogočih ožjih volitvah s pomočjo nemških nacionalcev premagati slovensko ljudsko

stranko. In zato ne zameri se! Kljub tej nedoslednosti je bil pa kandidatov govor vseeno sijajna obsodba dosedanje gemškonacionalnega gospodarstva v državi. In to pribijemo! Naši ljudje naj se pa zaradi lepodonečih obljub govornikovih, ki je na koncu svojih izvajanj izjavil, da je edina rešiteljica iz tega labirinta socialnodemokratska stranka, ki pa ni natančneje razjasnil, kako hoče ona pomagati, ne puste premotiti in dosledno svojemu verskemu in narodnemu prepričanju volijo na dan 13. junija našega Grafenauerja, ki smo mu tudi na tem burnem shodu z živio-klici večkrat izrazili svojo zvestobo. — Drugi govornik, železničarski čuvaj gospod Regensberger, je govoril nemško in je pobijal klerikalnega zmaja, ki mu pa ni mogel veliko škodovati, ker ga je le malokateri poslušal in razumel.

Dobrlivas. (Volilni shod.) V nedeljo dne 11. t. m. popoldne po blagoslovu priredi kandidat Slovenske Ljudske Stranke Fr. Grafenauer v Dobrlivasi volilni shod za bodoče državnozbornske volitve. Tedaj volilci vsi na dan!

Možica. (Sociji in nemčurji v objemu.) Nekaj čudnega so možiški sociji; vsebujejo namreč v svoji osebi brez izjeme socialdemokracijo in pa nemčurstvo. To dvoje je pri njih tako tesno združeno kakor duša in telo. Jasno so to pokazali na volilnem shodu Šumija zadnji četrtek, dne 25. t. m., kjer so se sociji najbolj navduševali za renegata Šumija, tako da so celo samonemčurje prekosili. Komična slika — pred dvema tedni se navduševati za čisti evangelij kandidata Sitterja in danes pa ležati v objemu z nemčurji in klicati »Heil« zelenemu renegatu Šumiju. To pač najboljša kaže značajnost možiških socijev, ki so poltič polmiš, ter bi kot taki spadali v kak potujoči muzej, kjer bi se lahko pustili ogledovati kot kakšno čudo.

Prevalje. (Schumy) je nas torej dne 28. maja počastil s svojim obiskom ter nas celo na javnem zborovanju razveselil s — kandidatnim govorom kot kandidat naših najhujših nasprotnikov — nemških nacionalcev. Kot kmetijskega potovalnega učitelja ga dosedaj še nismo slišali govoriti na Prevaljah, toda kot gemškonacionalni kandidat je vsaj našel toliko časa, da je prišel med nas prodajati svojo modrost — prevaljskim in sosodnim gemškonacionalnim in nemčurkim uradnikom in učiteljem. Spoznali smo človeka, kateremu so »ti presneti slovenski klerikalci« pripravili mesto, kateri je pa postal student nemčur samo radi polnega korita, katero so mu nacionalci pred kratkim z imenovanjem za živinorejskega inšpektorja iznova povečali in dobro napolnili. Shodu je predsedoval pristni »Korošec« iz zelene Štajerske, nadučitelj Jurkovič, ki prišel čez mejo, da uganja gemškonacionalno politiko tukaj med slovenskim ljudstvom. Schumy je z ozirom na uradnike in učitelje, ki navadno ne znajo več kakor malo nemščine, najprej govoril nemško. V gospodarskem oziru je premleval tiste točke, katere je že dolgo pred Schumyjem zagovarjal naš veliki Andrej Einspieler proti gemškonacionalni gospodi, ki mu je skoraj povsod nasprotovala, deloma iz nevednosti, deloma pa iz gole sebičnosti. Bala se je ta jara gospoda, da se slovensko ljudstvo na Koroškem oprosti nemškega jarma ter postane neodvisno v gospodarskem in narodnem oziru. Toda časi se izpreminjajo in z gospodarskimi točkami, katere je moral Andrej Einspieler tolikrat braniti proti nemški gospodi, barantajo nasledniki te gospode med koroškimi Slovenci. Edini razloček je samo ta, da so tem ljudem te gospodarske zahteve samo vaba za pridobivanje glasov, samo limanice, s katerimi hočejo vloviti nekaj volilnih glasov, po končanih volitvah pa romajo te gospodarske zahteve takoj med staro ropotijo, kjer jih šele zopet poiščejo, kadar pridejo nove volitve. Govoril je g. Schumy o vseh mogočih gospodarskih zahtevah, za katere se je naša stranka potegovala že ponovno in deloma tudi z uspehom. Toda pozabil je g. Schumy govoriti o našem šolstvu z gospodarskega stališča, kajti sedanji ustroj našega ljudskega

šolstva nam ne škoduje samo v narodnem, temveč tudi v gospodarskem oziru. V sedanjih ljudskih šolah med koroškimi Slovenci je postala nemščina malik, kateremu se žrtvuje vse: vzgoja in istinita izobrazba. Naši otroci pridejo iz teh šol tako topi, tako nedovzetni za nadaljno izobrazbo, da človeka srce boli. Ni se v njih vzgajala ljubezen do življenja na kmetih, do domače zemlje, ne čutijo prav nič veselja do kmečkega življenja, kajti ravno šola jim je omrzila vse to, kar bi morali ljubiti z vsem svojim srcem. Dan na dan mora fant ali dekleta slišati, da bosta le hlapec in dekla, če se ne bosta bolj trudila za nemščino. Na tak način, g. Schumy, se ne vzgaja v otrocih ljubezen do domače grude in do kmečkega poklica. Ne boste tega tudi ne dosegli s kmetijskimi šolami, dokler bo tam za slovenske učence učni jezik nemški, kajti slediti znanstvenim predavanjem v jeziku, katerega se zna samo za potrebo, ni tako enostavna reč, kakor se zdi to morda g. Schumyju. G. Schumyju seveda ni dala žilica miru, da bi se ne lotil duhovščine, kajti drugače bi ne bil njegov govor celoten. Končal je s prošnjo, da ga naj volijo. Od naše strani se je prvi oglašil k besedi g. Miloš Svanjak, učitelj na Strojni, kateri je g. Schumyju dokazal, da je njegov gospodarski program že program slovenske stranke na Koroškem izza časov Einspielerjevih. Med drugim je g. Schumyja tudi pozval, naj pove svoje stališče glede slovenskega uradovanja s strankami od strani naših uradov. Iz lastne skušnje je g. učitelj Svanjak navedel dejstva, da pride k njemu vsak teden najmanj 6—10 kmečkih ljudi, da jim raztolmači nemško pisanje kakšnega č. kr. urada, katero bi dotični lahko sam prebral, ako bi bilo slovensko, ter si s tem tudi prihranil zlasti v zimskem času jako težavno pot. Navedel je tudi slučaj, da je imel davčni uradnik to neverjetno predrznost, slovenskega župana psovati s »verdammter Windischer« (proklet bindišar), ker uradniku v davčnem uradu ni hotel odgovarjati nemško. Naglašal je, da se s takim postopanjem od strani č. kr. uradnikov v ljudstvu ne vzgaja spoštovanja do postav, ki je zlasti danes v očigled prostosti posamnika tako potrebno za obstoj države in postavno medsebojno življenje. Natančneje se je tudi bavil z vsenemškim gibanjem, ki hoče razbiti Avstrijo kot samostojno državo ter jo priklopiti veliki Nemčiji. Končal je svoj odgovor g. Schumyju z vzklikom, da hočemo koroški Slovenci ostaniti zvesti svoji veri, svoji domovini in svojem narodu ter zvesti neodvisni, veliki Avstriji. G. provizor Štritar je zlasti zavrnil napade g. Schumyja na duhovščino ter mu izpodbil tiste čenče o spoštovanju nemčurjev do duhovnikov iz starejših dobe, ki se baje niso toliko vmešavali v politiko. Nemčurjem je prav samo tisti duhovnik, ki uganja nemško-nacionalno politiko, kakor Český, Almer itd. Slovenski kmeti, katerih je bilo več kakor polovica zborovalcev, so s pozornostjo sledili odgovorom gospodov Svanjaka in Štritarja ter pritrjevali izvajanjem z navdušenimi medklci in burnim odobravanjem. G. Schumy je sicer še nekaj odgovarjal, toda navezadnje mu je moral priti na pomoč g. Kirschner, p. d. Razaj iz Žihpolj pri Celovcu, o katerega čenč pa radi bučnega smeha nismo mogli razumeti nič drugega, kakor to, da je kot kmet imenoval uradnike in učitelje »meine Berufsgenossen« (svoje stanovske tovariše). Učitelji in uradniki so delali grde obraze, ko so morali poslušati čenče svojega najnovejšega »Berufsgenosse«. Poparjeni so se »nacionalni« razgubili po Prevaljah, naši so se iz srca smejali in pomilovali socije, da lazijo za tako stranko ter iščejo njene ljubezni. Sicer pa odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo, ko po lastni izjavi niti svojega programa ne poznajo.

Prevalje. Šumij — se je pripeljal v nedeljo zjutraj prav mogočno s kolodvora k Ahacu, toda popoldne, popoldne — joj — odhajal je kakor poparjen kužek. Žalostno je korakal sam, brez spremstva zapuščen od svojih »zvestih« (?) proti kolodvoru. Niti

Vaše zdravje

si ohranite! Oslabelost in bolečine izginejo, Vaše oči, živci, mišice, kite se okrepljajo, spanec ozdravi, Vaše splošno zdravje se zopet utrdi, ako rabite Fellerjev fluid z znamko „Elza-fluid“. Dvanajstotica za poskušnjo 5 K franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elza-trg 67 (Hrv.)

eden se ni našel v Prevaljah, ki bi poznal toliko omike, da bi spremil »poslanca« na kolodvor. To je dokaz, da se ga sramujejo njegovi lastni somišljeniki; mi mu seveda prav iz srca privoščimo ta krasni poraz! Upamo tudi, da bo ta shod pri Ahacu Šumiju in njegovim prijateljem še dolgo šumel po ušesih — Ko je revček Šumi tako sam in žalosten korakal počasi iz Prevalj, si je gotovo na tihem žvižgal, tisto: Verlassen, verlassen, verlassen bin ich . . .

Priblivas pri Dobrlivasi. (Volilni shod), ki ga je priredil osrednji volilni odbor za Koroško minulo nedeljo v Priblivi, je nadvse pričakovanje dobro izpadel. Udeležilo se ga je nad 80 mož-volilcev, ki so bili večinoma iz Priblevasi, Kazaz, Metlove, Grabna in Breze, kakor tudi iz Dobrlivasi, Sinčevasi in Lovank. Shodu je predsedoval p. d. Kolar v Priblivi. Gospod dr. L. Ehrlich je z učenjaško temeljitostjo razpravljal zlasti o pogubnih načelih socialno-demokratske stranke, pojasnujoč uvodoma, zakaj je bil državni zbor razpuščen. Socialdemokracija je verski, narodni in gospodarski sovražnik Slovencev. Druga Slovincem nasprotna stranka, ki se trga v našem volilnem okraju za zastopstvo v državnem zboru, je pa nemško-nacionalna. 40 let že gospodari v državi in deželi, pa je spravila državo in deželo v neizmerne dolgove. Neznošen je že njen davčni vijak. Boljše čase zlasti pri volitvah vselej obljubuje, obljub pa nikoli ne uresniči. Kako malo skrbi za kmeta, katerega davčni denar porabi večinoma v druge namene. Od šest milijonov davkov n. pr. izda dežela (nemško-nacionalna stranka) tri milijone samo za šole, za kmetijstvo pa komaj dve- do tristotisoč. Dalje dela slovenskim deželanom krivice tudi v narodnem oziru, kajti 100.000 koroških Slovencev sme voliti v državni zbor samo enega poslanca, dočim pride pri Nemcih eden že na 27.000 prebivalcev. Krivično so urejene tudi šole za naše ljudstvo. Premalo ali nič kmetijskega pouka, glavna skrb se obrača na nemščino, pa tako, da se je noben ne nauči pravilno pisati in govoriti. Tudi ta stranka je nasprotnica vere in se poteguje za odpravo verskega pouka v šoli. In kandidat te stranke je V. Šumi. Verni narodni Slovenci tudi tega ne bodo volili. Drugi govornik priporoča nato zbranim kandidaturu gosp. deželnega poslanca in posestnika Fr. Grafenauerja, ki se od strani volilcev z navdušenjem in živio-klici na njegovo osebo sprejme. Grafenauer je že mnogo delal za nas in ugled Slovencev povzdignil v državnem kakor deželnem zboru, on ima ljubezen do ljudstva, in sicer do vsega, do kmeta in delavca, ne samo na jeziku, ampak tudi v srcu. Grafenauerja torej naj voli dne 13. junija vsak zavedni Slovenec. Nekaj praktičnih nasvetov volilcem razjasni, kako naj se na dan volitve zadržujejo. Zmaga naj bo tedaj naša, da se bo z nami veselila cela Slovenija, vse avstrijsko slovanstvo! V to pomozi Bog, naši shodi in agitacija! — Nato se je, ne da bi se kdo še oglasil k besedi, shod zaključil in volilci so se razšli.

4. Sodni okraji: Velikovec, Svinec, Staridvor:

Jurij Rutar,

župan v Št. Petru na Vašinjah.

Zakaj ne bomo volili Nageleta. Iz prejšnjih člankov smo se prepričali, da iz verskega kakor tudi narodnega in gospodarskega stališča nikakor ne moremo voliti od nemško-freisinvske stranke postavljenega kandidata g. J. Nageleta. Imamo pa še več vzrokov, zakaj moramo biti slovenski volilci v velikovškem okraju zoper to kandidaturu. G. Nagele je kandidat nemško-nacionalnih učiteljev in nemško-nacionalnih uradnikov. Saj je znano, da so naši agrarci — zeleni kuščarji — hoteli imeti drugega kandidata. Toda zmagali so nemško-nacionalni učitelji in uradniki. Kje ostane tukaj načelo kmečkega prijatelja »Štajerca«? Ta vedno povdarja: »Kmet voli kmeta! Ali more »Štajerc« to trditi o meščanu in karteliranemu pivovarnarju Nageletu in potovalnem učitelju Schumy-ju? In kdo so nemško-nacionalni učitelji, kaj pomenijo ti za nas? Največji sovražniki so slovenskega kmečkega ljudstva. Nemško-nacionalni učitelji in

uradniki vladajo na Koroškem že nad 50 let in vendar je vedno slabše za kmečki stan, mesto da bi se zboljšalo, kakor po drugih deželah, n. pr. v slovenski Kranjski, kjer so v novejšem času dobili vlado pravi kmečki zastopniki, in se že vidijo izdatni vspehi. Vsled vladanja nemško-nacionalnih učiteljev in uradnikov imamo na Koroškem še najbolj starokopitne, srednjeveške razmere, kjer je le gospoda kaj veljala, kmet pa je moral tlačaniti. Koroška je najbolj nazadnjaška dežela v vsakem oziru. Pomislimo le poizkus našega deželnega zbora, spremeniti občinski red in občinski volilni red, po katerem bi kmet dobil v občini bolj pravično zastopstvo in bi tudi njegova beseda kaj veljala, kadar se gre za kmečke koristi! In kdo je bil tisti, ki je to preprečil ali vsaj zavlekel za dalj časa? Nemško-nacionalni učitelji so se takoj zbrali iz cele dežele in protestirali zoper to, kmečkemu ljudstvu bolj pravično postavo. In — vse je šlo po vodi. In naša šola! Vsak kmet si že davno želi v smislu našega deželnega poslanca Grafenauerja, ki se že 14 let trudi v tem oziru, takih šol, ki bi mu donasale tudi dobiček primeren visokim plačilom, ki jih mora žrtvovati za šolstvo. Skoro popolnoma po željah g. Grafenauerja je v zadnjem zasedanju nemški profesor dr. Steinwender, stavil zakonski predlog za šole, ki bi kmetu v resnici donasala več koristi. Pa kaj se zgodi? Zopet so bili vse-mogočni nemško-nacionalni učitelji, ki so to preprečili. Kaj mislite, slovenski in kmečki volilci, da bo mogel g. Nagele potemtakem kaj storiti za vas? Vse zastoj. Dokler se ne bo strla krivična moč omenjenih učiteljev in uradnikov, tako dolgo kmet ne bo prišel do svoje pravice. Le poglejmo na volilne shode g. Nageleta in videli bomo povsod ravno nemškutarske učitelje in uradnike, ki ga najbolj podpirajo in priporočajo pri agitaciji. Pa še nekaj moramo prevdariti. Kdo pa je tisti, ki je zanetil na Koroškem narodnostni in verski prepir? Ali niso to storili ravno nemško-nacionalni učitelji in uradniki, ki hočejo s svojo dostokrat plitvo nemško bučo skozi slovenski zid. Ne slovenski duhovniki, ampak nemški privandrance so »hecarjki«. Mi ne gremo na Nemško, da bi tam uganjali slovensko politiko; pač pa se godi narobe. Te resnice ne more nihče ovreči. In vsled narodnostnega boja ravno ne more gospodarsko delo v parlamentu na Dunaju napredovati. Tega boja pa so krivi nemško-nacionalni učitelji in uradniki, kojih kandidat je g. Nagele.

Konečno imamo še en vzrok, da ne moremo voliti nemško-nacionalnih kandidatov. In ta vzrok je patriotično stališče. Nemško-nacionalna in freisinvska stranka deluje na to, da bi se dosegla polagoma ena nemška in luteranska država od Severnega morja do sinje Adrije. To pomeni toliko, kakor da bi morala naša Avstrija izginiti, in nemški rajh bi pogoltnil naše lepe avstrijske dežele. Nemški nacionalci tega sami ne tajijo. Kakor delujejo po eni strani za verski odpad, tako so po drugi strani veliki prijatelji nemškega rajha. Ljudje, ki častijo največjega sovražnika Avstrije, t. j. Bismarcka, taki vendar ne morejo biti avstrijski patrioti, ne morejo ljubiti naše države. Tako naravnost pišejo njih časopisi: »Galicija se mora osameliti (od Avstrije) in potem se mora Avstrija najtesneje združiti z Nemčijo«. To smo brali še pred kratkim v nemško-nacionalnih časopisih. Kaj pomeni nadalje počenjanje lutrovske »Südmarke«, ki v novejšem času tako rada nastavlja luterance iz Nemčije? To se godi posebno v Št. Ilju na Spodnjem Štajerskem.

To so le nekateri dokazi, kako naši freislinovci polagoma pripravljajo pot k vsenemčiji, Avstrijo pa rušijo. In taka stranka je postavila za svojega kandidata g. Nageleta. Če ljubimo svojo avstrijsko domačijo, če smo zvesti podložniki osivelega in slavno vladajočega vladarja na Dunaju, potem ne moremo podpirati stranke in njenih kandidatov, ki je bolj nemška, kakor pa avstrijska. S tem je dovolj dokazano, da ne moremo voliti g. Nageleta, ne iz verskega ne iz narodnega, ne iz gospodarskega, in tudi ne iz avstrijskega stališča. Zato bomo volili vsi soglasno našega kandidata kmeta g. Jurija Rutarja.

5. Sodni okraj Beljak:

Matija Vošpernik,

župan vernberški.

Bekštanj. (Dr. Angererjev shod na Stopici.) V soboto, 27. majnika, je sklical bolj po tihi poti gospod dohtar in profesor ob osmih zvečer pri Pekšu zopet svoj volilni shod. Kakor zna drugod, tako je tudi tukaj poskusil farbat slovenske kmete po njegovem dobro znanem načinu. Prav dobro ga je zavrnil kmetič Orsario, ki mu je v obraz povedal, da je Angererjeva »deutschfreiheitlich« stranka reševala kmeta že 50 let ter ga tako daleč pripravila s svojo politiko, da je dandanes kmet najslabše plačan — delavec. Noč in dan mora delati ter komaj toliko zaslužiti, da obdrži v svojih rokah od očeta prevzeto kmetijo. Kako je Angererjeva stranka bekštanjskim kmetom prijazna, kaže dejstvo v deželi, da niti mlinarškega mostu noče vzeti v svojo oskrbo, dasiravno leži ta most na jako imenitnem kraju. Angererjeva stranka je poviševala dosedaj vedno le davke ter k tem spadajoče doklade, storila pa za občino čisto nič ni. Še za ta mostiček naj bi s 50 odstotki skrbela bekštanjska občina. Angererjeva stranka je sploh le stranka beomtarjev in kapitalistov, grofov in baronov, kakor nam docela kaže sedanji kabinet, kateremu je glavna skrb delati dolgove ter z izposojenim denarjem futrati avstrijske vsenemce dr. Angererjevega kalibra. Ta gospoda se zanaša samo na kmeta, češ: bo že delov, da bo plačov dolgove, ki smo jim jih obesili na ramena. Na tem svojem shodu je moral gospod profesor in dohtar tudi zopet slišati, da ga kmetje nočejo voliti. Dalje je moral z lastnimi očmi gledati dejstvo, da govori samo sedmerim svojim pristašem, katerih polovico pa je pripeljal iz Beljaka. — Nek beljaški gospod, od samega baurškega dela precej dobro rejen in fino oblečen, je trdil, da so polom bekštanjske mlekarne povzročili slovenski kmetje. — Orsario je tega gospodiča z dokazom zavrnil, da so ravno le naši »fortšritlarji« bili tisti, ki so mlekarne ustanovili z velikim bum-bum! Njih svetovalec tozadevno je bil pa ravno sedanji »deutschfreiheitlich« pod agrarno krinko kandidujoči gospod **potovalni učitelj Schumy**. Ta je bil kriv in nosil to krivdo še in jo bo nosil tako dolgo, dokler bo živ. **Schumy je bil oče nesrečne bekštanjske mlekarne.** Za njim so stali bekštanjski »fortšritlarji« abotnejše vrste, kajti nekaj jih je le bilo, da niso verjeli Schumy-jevcem, oziroma so jo od mlekarne pravčasno popihali ter pustili, da bodo slovenski kmetje sedaj plačevali tiste dolgove, ki so jih »fortšritlih« modrijani pri mlekarni naredili. Zgodilo se je pri tej mlekarni, da je »fortšritlih« blagajnik poslal blago naprej, za katero se ni dobilo niti vinarja, in to čez tisoč kron. — Ko dr. Angerer nič ni vjel klinov, jo je popihal, češ: brado bi mi

Dobro računale !

in prav izvolile so one gospodinje, ki uporabljajo kot pridatek za kavo v svojem gospodinjstvu

„pravega : Francka : s kavnim mlinčkom“ iz zagrebške tovarne. — Kakovost „pravega : Francka :“ se je mnoga desetletja kot najbolj ugajajoča, njegova izdatnost kot najkrepkejša izkazala.

Žitaravas. Tukajšnje katol. slov. izobraževalno društvo »Trta« priredi na binkoštni ponedeljek popoldne ob 3. uri svoje mesečno zborovanje v prostorih g. Jožefa Pušl p. d. Ferma v Klančah. Na sporedu bo poučen govor in pa predstava šaloigre »Trije tički«. Vstopnina 30 vin. za osebo. Ker je čisti dobiček namenjen za »Društveni dom« v Žitarivasi, se nadplačila hvaležno sprejemajo. Za najštevilnejšo udeležbo se priporoča odbor.

Seja »Slovenske krščanskosocialne zveze za Koroško« se vrši v četrtek, dne 8. junija 1911, ob pol 2. uri popoldne v mali dvorani hotela Trabesinger v Celovcu.

Grabštanj. Katol. slov. izobraževalno društvo »Skala« v Grabštanju priredi na binkoštni praznik, dne 4. junija t. l., svoje mesečno zborovanje v prostorih gostilne pri p. d. Temperlnu v Dražovesi. Začetek ob pol 4. uri popoldan. Na sporedu so: govori, petje, tamburanje. K obilni udeležbi vabi odbor.

Cerkvene vesti.

Nižji redovi. Binkoštni ponedeljek bodo sprejeli tonzuro in nižje redove sledeči gg. bogoslovci: Gindele Ferdo, Intihar Anton, Filzmaier Dioniz, Gasser Janez, Kandut Ciril, Malej Ignacij, Matschek Viljem, Oberguggenberger Lavr. Rauter Jožef, Schriefl Tomaž, Taler Urban, Vrečko Jožef, Waldner Ferdo, Zulechner Feliks. Skupaj 14.

Prezentirana sta: Č. g. J. Safran na župnijski pisweg; č. g. Matevž Riepl, župnik v št. Juriju na Zili k Devici Mariji na Jezeru (Prevalje).

Vpokojen je č. g. župnik J. Lubej na Jezerskem.

Razpisani ste župniji: Jezersko do 17. julija t. l., patron verski zaklad; št. Jur ob Zili do 11. julija t. l., patron verski zaklad.

Kupujte narodni kolek!!

Vsakdo naj bi se prepričal

da je praško domače mazilo v vsakem gospodinjstvu neutržno.

Že 40 let se je izkazalo mečilno vlačno mazilo, takozvano praško domače mazilo kot zanesljivo sredstvo za obvladovanje bolečin, hladi in pospešuje zaceljenje.

Razpošilja se vsak dan.

1 pušica 70 vin. Proti predplačilu K 3-16 se pošljejo štiri pušice, za K 7- pa 10 pušic poštine prosto na vsako postajo avstro-ogr. monarhije. Pozor na ime izdelka ter izdelovalca, ceno in varstveno znamko. Pristno le po 70 vin.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. in kr. dvorni dobavitelj
lekarna »Pri črnem orlu«
 Praga, Mala strana, vogal Nerudove ulice št. 203.
 Zaloge v lekarnah Avstro-Ogrske.

Po Najvišjem povelju Nj. c. in kr. Ap. Veličanstva

28. c. k. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene. Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 21.135 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 620.000 kron.

Glavni dobiček znaša 200.000 kron v gotovini.

Žrebanje se vrši javno dne 22. junija 1911. Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamtsstraße 7, v loterijskih kolektorih, tobačnih trafikah, davčnih, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, v menjalnicah itd. Načrti žrebanja za kupce srečk brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštine prosto. Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov (oddelek za državne loterije).

Lovske puške

vseh sestav, priznano delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarska družba **Peter Wernig**, družba z omeji. zavezo: v Borovljah na Koroškem. **Ceniki brezplačno in poštine prosto.**

Lekarnarja A. Thierry-ja balzam.

Edino pristeno z zeleno redovnico kot varstveno znamko. Postavno zavarovano.

Allein echter Balsam aus der Schutzengel-Apothek des A. Thierry in Pregrada bei Rautsch-Sauerbrunn.

Vsaka ponaredba in razprodaja drugih balzamo z znamko, ki lahko moti, se bo sodnijskim potom zasledovalo in kaznovalo. — Nedosegljivo zdravilno sredstvo proti vsem boleznim dihal, pri kašlju, zasliženju, hripavosti, olajša katár, prsne in pljučne bolezni, posebno dobro sredstvo pri influenci, zehodnim boleznim, vnetju jeter in slezene, netečnosti, slabi prebavi, zapeki, proti zobobolu in ustnim boleznim, trganju v udu, opeklinami, prišću itd. 12/2 ali 6/1 ali 1 velika specialna steklenica 5 kron.

Lekarnarja **A. Thierry-ja** edino pristno centifolijsko mazilo

zanesljivo in sigurno učinkujoče proti ranam, tvorom, ranitvam, vnetjem, uljesom, odstrani vse tuje reči iz telesa in prihrani marsikatero bolešno operacijo. Zdravilno sredstvo proti še tako starim ranam itd. 2 lončka staneta K 3-60.

Izdelovatelj: **Adolf THIERRY**, lekarna **PRI ANGELU VARIHU** v Pregradi pri Rogatcu.

Dobiva se skoro po vseh lekarnah. Na dobelo v medicinaldrogerijah

CROATIA zavarovalna družba v ZAGREBU. Ustanovljena leta 1884.

Centrala: ZAGREB, v lastni hiši, vogal Marovske in Preradovićeve ulice. **Glavna zastopstva:** Osjek, Reka, Sarajevo, Novisad, Ljubljana.

Podružnica: Trst, Corso šte. 1. (Telefon 25-94.)

Ta zadruga prevzema pod ugodnimi pogoji sledeča zavarovanja:

- Na življenje:** 1. Zavarovanje glavnice za slučaj doživljenja in smrti. 2. Zavarovanje dote. 3. Zavarovanje življenske rente.
- Proti škodi po požaru:** 1. Zavarovanje zgradb (hiš, gospodarskih zgradb in tovarn). 2. Zavarovanje premičnin (pohištva, prodajalniškega blaga, gospodarskih strojev, blaga itd.). 3. Zavarovanje poljskih pridelkov (žita, sena itd.).
- Zavarovanje steklenih šip.**

Zadružno imetje v vseh delih je znašalo leta 1909.	K 2,116.216-86
Od tega temeljna glavnica	„ 800.000-—
Letni dohodek premije s pristojbinami	„ 1,117.856-03
Izplačane škode	„ 3,923.163-48

Sposobni posredovalci in akviziterji se sprejmejo pod ugodnimi pogoji.

Natančneje informacije daje Podružnica „Croatiae“ Trst, Corso št. 1., I. nadstropje, odnosno: Glavno zastopstvo „Croatiae“ v Ljubljani (turška Kmet & Slivar). Ponudbe za Koroško prevzema gospod MILOŠ SVANJAK, učitelj v Strojni, pošta Prevalje.

Zaradi bodočega novoizidanja :: hiše je krojno blago po :: **znižanih cenah** naprodaj.

Za prekupce posebne cene.

Z velespoštovanjem **ANTON RENKO, Celovec,** vogel Novi trg in Kramerjeve ulice.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, postaja Straža-Toplice na dolnji. železnici. Toplice z indiferentnimi snovmi z 38° C, zdravljenje s pitjem in kopelmi. Posebno učinkujejo pri protinu in skrnini, ischias, neuralgiji, kožnih in ženskih boleznih. Veliki kopalni bazeni, ločne kopeli in močvirnate kopeli. Zložno urejene sobe za tujce, igralne in družabne sobe. Zdravo podnebje. Dobro pogozdena okolica. Dobra in poceni restavracija. — Sezona od 1. majnika do 1. oktobra. Prospekti in pojasnila brezplačno pri upravi kopalnišča.

Kdor pospešuje „Mir“, dela za narod!

Zaloga sukna, platna, modnega in manufakturnega blaga.	Franc Souvan sin Ljubljana, Mestni trg 22 in 23. Manufakturna veletrgovina. Narodno podjetje.	Največja zaloga preprog. Popolne opreme za neveste.
--	--	---

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 5.000.000. Rezervni fond čez K 600.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 0/0** od dne vloge do dne vzdiga.

Kolodvorska cesta št. 27. Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi. Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Spiljetu, Trstu, Sarajevu in Gorici. Turške srečke. Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačev, po K 8- za komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10- za komad. Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.